

Panlama

Gönderen : Onur - 26/10/2009 22:24

Herkeze Merhaba

Panlamalar hakkında bilgi almak istiyordum.Panlamaların yüzdeleri nelere göre oluyor acaba?

Örnek verecek olursam anlatımım için

Davul-bas gitar-ritm gitar-solo gitar-Keman böyle bir grup kaydı aldığımızı düşünürsek bunların panlamaları neye göre sağa ve sola yüzde kaç oranında olur.Belli başlı kuralları var mıdır ? Bass gitar ve vokal hep ortaya mı panlanır?Bass sesli enstrümanlar hep sola tiz sesli olanlar sağa mı panlanır ?

İyi çalışmalar dilerim.

Cvp:Panlama

Gönderen : suden - 11/11/2009 04:40

PANLAMA (PANNING)

Müziğin genelini oluşturulan panlama ayarları müziğin stilini belirleyici etkiler yapar veya müziğin türünde genel panlama ayarları ile büyük farklar oluşturulabilir.

Bazı müzik türlerinin diğerlerinden daha kesin panlama gelenekleri vardır. Şarkının detaylarını ve aranjenin yoğunluğunu enstrümanların genel sağ, sol dağılımları etkiler.

Ne kadar çok enstrüman varsa genel dağılım o kadar çok genişletilebilir. Genel dağılım veya dengeyi sağlamak için müzik partiyonlarına birkaç bakış açısı vardır.

1. Naturel panlama
2. Dengeli yerleştirme-balans
3. Kalabalık kontrolü

DOĞAL (NATURAL) PANLAMA;

Hoparlörler arasındaki mesafeyi bir ressamın paleti ve üzerindeki renkler olarak hayal edersek, sesler (enstrümanlar) sağdan sola istenildiği gibi yerleştirilebilir.

Sonsuz sayıda değişik denge yalnızca panlama yaparak oluşturulabilir. Bazen bu dağılım grubun gerçek plasmanı göz önüne alınarak yapılabilir. Genellikle müziğin türü panlama tipini belirler. Örneğin; Hiphop ve tekno müzikte istenilen denge ve dağılım yaratılabilirken akustik jaz veya büyük orkestralarda her şey tam olarak grubun sahnedeki kurulumuna göre yapılmalıdır.

Bir folk grubu veya bir oda orkestrası yarım daire şeklinde oturur ve genel panlama ile enstrüman yerleşimini konser düzenine sağdık kalarak yapmak onların rahatını sağlar.

Teknik olarak gerçek yerlerinde kullanılan enstrümanlarda en az faz iptali oluşur ve diğer enstrümanlar ile aralarındaki natürel balans korunur. Bu da grup ile birlikte aynı mekanda bulunmak hissini kuvvetlendirir.

Özellikle klasik müzikte orkestra elemanlarını gerçek yerlerine panlanması konusunda değişmez kurallar vardır. Bu kurallar orkestra sahna düzenini kurduğunda herkes tarafından doğru duyulmasını sağlar.

DENGELİ YERLEŞTİRME-BALANS ;

En güçlü dinamizm etkisi enstrüman partiyonlarının değişik şekillerde simetrik, asimetric yerleştirilmesi ile oluşur.

Simetrik yerleştirme aşk şarkıları veya düşüncenin gelişimini anlatan felsefi şarkılarda tercih edilir. Asimetric yerleştirme ise tansiyon ihtiyacı duyan dinamik şarkılarda kullanılır. Frekansların ve enstrümanların asimetric yerleşimi sayesinde beyin sürekli takipte tutularak belli bir noktaya konsantresi engellenir bu da sürekli beyin faaliyeti ve gerilim oluşturur.

Bir miks daima bütün frekans bandında simetrik veya asimetric düşünölmelidir. Eğer simetrik miks yapılıyorsa hi hat sola ve shaker veya akustik gitar, tiz frekanslarda balansı sağlamak için sağa panlanmalıdır. Orta frekanslarda gitar sola ve klavye sağa, bas frekanslarda ise kick ve bas gitar merkezde odaklanmalıdır.

Diğer yandan asimetric miks oluştururken bütün tiz frekanslar bir tarafa ve orta frekanslar ise diğer tarafa panlanmalıdır. Böyle bir oluşumda bas gitar bir yöne ve kick diğer yöne panlanırsa, sıra dışı ve tansiyonu yüksek bir etki oluşturulabilir.

KALABALIK KONTROLÜ

Kalabalık kontrolü en kolay natürel panlama ile yapılabildiği halde bugünlerde enstrümanların sahne üzerindeki gerçek pozisyonlarına panlama artık kullanılmıyor.

Hoparlörlerden dinlemenin canlı bir konserden farklı bir oluşum olduğu düşüncesi yaygınlaşmaya başladı. Artık insanlar ses hangi tarafta daha sakın daha enteresan veya en iyi duyuluyorsa gerçek yerleri yerine oraya panlıyor.

Aslında panlama müzikteki kalabalığı kontrol edecek şekilde kullanılmalıdır. Grup üyelerinin adeti ve birbirlerine olan mesafesi göz önünde bulundurulmalıdır.

Bazı sesleri mümkün olduğu kadar birbirinden uzağa yerleştirmek gerekir, bu temizliği ve anlaşılabilirliği sağlar. Özellikle akustik jaz, folk ve blue grass tipi müzikler böyle bir nefes ihtiyacı duyulabilir. Diğer yandan güçlü bir alt yapı oluşturmak için sesler üst üste panlanabilir. Heavy metal, alternatif rock ve newage tipi müziklerde böyle tercih edilir. Sonuçta bütün miksi hoparlörler arasında mümkün olduğu kadar yaymak gerekmektedir. Sesleri mümkün olduğu kadar yaymak parçanın nefes almasını sağlar.

SES SEVİYELERİ

Step 1

Bu volümdeki sesler şok edecek kadar yüksektir, bu yükseklikte sesler pek nadir bulundurulur. Genellikle kısa süreli sesler bu seviyede bulundurulur. Patlamalar, çığlıklar ve özel efektler bu yükseklikte bulunur.

Step 2

Temel sesler, vokal ve solo enstrümanlar bu volume seviyesinde bulunur. Temel dikkat ve odaklama bu seviyede oluşur. Sözlerin anlaşılabilirliği için gereklidir. Eğer parçada önemli bir solo enstrümanist varsa veya rap müzikteki kick, heavy metal müzikte kick, tomlar bu seviyededir. Big-band müzikte horn'lar bu yüksekliktedir.

Step 3

Temel ritim enstrümanları, bas gitar ve klavyeler bu yüksekliktedir. Rock'n Roll müzikte vokal kayıtları da bu yükseklikte bulunur. Diğer örnekler kick heavy metal müzik, trampet dans müziklerinde ve tomlar, ziller diğer bütün müzik tiplerinde bu seviyede bulundurulur. Phill Collins davul derinliğini bu yükseklikte bulunduran ilk kişidir

Step 4

Bu seviyede daha çok alt yapı ritmi ve alt yapıyı oluşturan pad'ler, piyano ve gitarlar bulunur. Reverb bu seviyede ayrı bir ses olarak algılanabilir yüksekliktedir. Geri vokaller ve kemanlar genellikle bu yüksekliktedir.

Step 5

Jazz ve big-band müzikte kick bu yüksekliktedir. Birçok efekt ve derinlik bu yükseklikte bulunur. Böylece yalnızca yakından dinlendiği zaman duyulabilir. Bu yükseklikte oluşumlar net ve temiz algılanamaz, bu yüzden genellikle miksi doldurmak için kullanılır.

Step 6

Bu seviyedeki sesleri tespit etmek zordur. Pink Floyd bu seviyede bilinçaltı seviyesine ulaşmak için yerleştirdiği fısıldamalar ile ünlüdür. Eğer bu seviyedeki sesler dikkatli yerleştirilmezse gürültü olarak algılanır.

Vokaller

Solistler genellikle 2. Ve 4. stepler arasında bulundurulur.

Stereo dağılım için kullanılan diğer yöntemler şunlardır;

• Stereo mikrofon teknikleri

a) Geciktirilmiş stereo kayıt

Kaynak birden fazla mikrofon ile, algılar arasında en fazla 30 ms zaman farkı oluşacak şekilde odaklanır ve stereo yerleştirimi oluşturulur.

b) Vurgulu stereo kayıt

Kaynak aralarında en fazla 12 dB algı farkı oluşacak şekilde birden fazla mikrofon ile odaklanarak stereo yerleştirimi sağlanır.

• Efekt üniteleri; Dijital delay, reverb, flange, chorus, phaser, harmonizer enstrümanın orijinal sesinin geldiği yerden bağımsız, uzağa panlanır.

<http://www.galatasarayitm.com/images/fbfiles/images/duyumms.JPG>

=====